

ning vedrørende Realskolerne. Der tales nu om, at Gymnasierne skulde deles i to Hold, altsaa være 4-aarige, 2 og 2 Aar, og at Aarseksamen fra anden til tredje Klasse skulde være en afsluttende Eksamen, ved hvilken nogle skulde kunne skilles ud. Jeg vilde dog foretrække, at Realskolerne skulde have deres Maal for sig, ikke skulde blandes sammen med andet, saa at deres Elever skulde stilles paa lige Fod med dem, som saaledes blev skilt ud ved Overgangen fra anden til tredje Klasse. Jeg tror, det er heldigt at holde disse to Skoleformer hver for sig, dem, der har deres Maal i Præliminær- og Realeksamen, og dem, der vil have en Aarseksamen forvandlet til en endelig Eksamen. Vi har haft tilstrækkeligt af, at vore andre Skoleformer har maattet rette sig efter Latin-skolen. Jeg tror ikke, at denne er af en saadan Betydning, at alle Skolers Undervisningsplaner bør indrettes med Latin-skolen for Øje. Jeg ønsker Folkeskolens og Realskolens relative Selvstændighed, hver med sit Formaal for Øje.

Jeg vil bringe Undervisningsministeren min Tak for de venlige Tanker, jeg kan se, han har haft for den private Realskole. Der er jo her blevet nævnt, at Privatskolens Lærere havde en Løn af fra 2,100 til 3,400 Kr. om Aaret. At deres Løn er saa lille, blev beklaget i høj Grad, og det kan maaske ogsaa være lidt nok; men der er, tror jeg, fremdeles ikke saa faa Lærere omkring i Landet ved private Skoler, som maa nøjes med endnu mindre, og derfor glæder det mig, at den højt-ærede Undervisningsminister har tænkt en Smule ogsaa paa disse Folk i disse dyre Tider og har foreslaaet at yde et Tillæg til Lærerne ved de private Mellem- og Realskoler paa 30,000 Kr. Jeg ved godt, det bliver ikke farlig meget til hver, hvis det fordeles, men det er dog et Tillæg, og disse Folk er beskedne. De arbejder stiltfærdigt, og jeg tror ikke, at de har ladet høre ret meget fra sig. Jeg er da vis paa, at det vil glæde dem meget, at der alligevel har været tænkt paa dem. Jeg kunde have ønsket, at dette Tillæg til Lærernes Løn var blevet lidt større. Det bliver nu, saa vidt jeg kan skønne, saadant noget som 70—80 Kr. til hver enkelt af dem, men det er dog altid noget. Vort Skolevæsen vilde være meget daarlig tjent med, at disse Privatskoler forsvandt, for ved dem arbejder mange, som har noget af en Idé bag ved deres Gerning; og jeg tror, at vi i disse materielle og gridske Tider ikke har Raad til at mage det saa, at disse Folk ikke

faar Lov til at øve deres stiltfærdige Gerning i vort Folk. De Mennesker, som har en saadan Idé bag deres Gerning og lider lidt for den derved, at de maa arbejde for en mindre Løn, end de udenfor dette Arbejde vilde kunne faa, er Arbejdere, som Folket ikke godt kan undvære. De, der er trofaste paa en saadan Plads, er lidt af Surdejgen i Folket, og den kan vi godt trænge til at bevare i disse Dage. Undervisningsministeren har uden Tvivl truffet det rigtige — og det glæder mig, jeg gjorde ogsaa opmærksom paa det i Fjor, at man er gaaet videre paa den Bane — ved at indsætte en Bestemmelse, hvorved de gamle kan faa lidt Pension af Staten, naar Skolerne yder lige saa meget, og at dette Ekstratillæg af Pensionskassen kan supplere Skolens Understøttelse, som det jo ofte kniber med at faa højt nok op. Det glæder mig, at Pensionen derved kan blive noget større, end den tidligere kunde blive. Denne Bestemmelse peger i den rigtige Retning, og jeg vil gerne takke for den.

Det er paa Finanslovsforslaget foreslaaet at øge Bidraget til Fripladser i Mellem- og Realskoler. Realskoleforeningen har søgt om at faa Bidraget forhøjet til 100,000 Kr., men Ministeren har ment, han ikke kunde komme saa højt op med Bidraget, men jeg nævner med Taknemmelighed paa denne Skoles Vegne, at der er foreslaaet et betydeligt Tilskud til Fripladser. Om end det ikke naar op til den Sum, Skolerne allerede udgiver til saadanne Fripladser, er det dog en Hjælp i disse Tider, som er Paaskønnelse værd. Naar vi ser dette i Forbindelse med, at de Skoler, som ikke har Eksamenret, fik deres lovmæssige Tilskud stadfæstet i Foraaret, maa vi sige, at der er gjort noget, for at disse Skoleformer kan holde sig her i Landet, og det tror jeg er gavnligt, for de kalder baade paa Forældreinteressen og paa Forældrenes Offervillighed, og derved indsamles der ogsaa nogle pædagogiske Værdier, som til visse er til Gavn baade for Børnene og for Hjemmene.

Jeg ser, at der paa Finanslovsforslaget er foreslaaet en lille Løn paa 600 Kr. til en Lærerinde i kvindelig Haandgerning og Gymnastik til Skaarup og Ranum Statsseminarier, og jeg kan skønne deraf, at det er Meningen, at der skal optages Kvinder ogsaa ved disse to Statsseminarier. Jeg er ikke sikker paa, at det er rigtigt at gøre det. Det vil blive en ret dyr Foranstaltning, da det vil kræve Ændring af forskellige Forhold, men jeg vilde tro, at